

[Startside](#) > ... > [Domstolsprocedurer](#) > [Civilretlige Sager](#) > [Bevisoptagelse](#) > [Austria](#)

Bevisoptagelse

Indholdet er leveret af

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Bevisbyrde

1.1 Hvad er reglerne om bevisbyrde?

I princippet er hver part forpligtet til at opregne alle de faktiske påstande, der begrunder deres påstande (såkaldt *Behauptungslast*), og fremlægge passende beviser (§ 226, stk. 1, og § 239, stk. 1, i den østrigske civile retsplejelov (*Zivilprozessordnung*)). Hvis sagens faktiske omstændigheder fortsat er uklare ("*non liquet*"-situation), skal retten alligevel træffe en afgørelse. I sådanne tilfælde finder reglerne om bevisbyrde anvendelse. Hver part bærer en bevisbyrde for at sikre, at alle betingelserne i reglerne, der er gunstige for pågældende, er opfyldt. Under normale omstændigheder skal sagsøgeren gøre alle de faktiske omstændigheder gældende til støtte for sit krav, og sagsøgte skal gøre alle de forhold gældende, der begrunder den pågældendes indsigelser. Det påhviler også sagsøgeren at bevise, at de proceduremæssige krav er opfyldt.

1.2 Er der regler, der fritager for at føre bevis for bestemte forhold? I hvilke tilfælde? Er det muligt at føre bevis for, at en bestemt formodningsregel ikke er gyldig?

Faktiske omstændigheder, der er relevante for afgørelsen, skal bevises, medmindre de er fritaget for bevisbyrden. Det er ikke nødvendigt at bevise indrømmede faktiske omstændigheder (§ 266 og 267 i den civile retsplejelov), almindeligt kendte faktiske omstændigheder (§ 269) eller omstændigheder, for hvilke der i lovgivningen er fastsat en formodningsregel (§ 270).

En indrømmet faktisk omstændighed er en faktisk omstændighed, som en part accepterer som værende et korrekt krav fra modparten. Retten er i princippet forpligtet til at acceptere en indrømmet faktisk omstændighed som korrekt og til at træffe afgørelse uden yderligere undersøgelse.

En faktisk omstændighed er almindeligt kendt, hvis den er alment kendt (dvs. er kendt eller kan med sikkerhed konstateres på et hvilket som helst tidspunkt for et stort antal personer) eller kendt af retten (kendt af retten på grundlag af dens egne officielle konstateringer eller klart fremgår af sagsakterne).

Retten er forpligtet til af egen drift at tage hensyn til almindeligt kendte faktiske omstændigheder i sin afgørelse; det er ikke nødvendigt, at de gøres gældende eller bevises.

En retlig formodning følger direkte af loven og bevirker, at bevisbyrden vendes. Modparten til den part, der er omfattet af en sådan formodning, skal fremlægge bevis for det modsatte. Denne skal godtgøre, at de formodede faktiske omstændigheder eller den formodede retlige situation ikke foreligger, selv om der foreligger en retlig formodning.

1.3 I hvor høj grad skal retten være overbevist om et forhold for at basere sin dom på det pågældende forhold?

Formålet med en retssag er at overbevise dommeren om en faktisk omstændighed. Generelt må det antages, at der foreligger en "væsentlig sandsynlighed", og "absolut sikkerhed" er ikke nødvendig for at overbevise

dommeren.

Graden af bevisstyrke er fastsat ved lov eller retspraksis, hvilket resulterer i, at den hæves fra "betydelig sandsynlighed" til "sandsynlighed, der grænser til sikkerhed" eller reduceres til "overvældende sandsynlighed". I sidstnævnte tilfælde er et tilfredsstillende bevis eller en attest tilstrækkeligt som krav til bevisets styrke i henhold til § 274 i den civile retsplejelov. Umiddelbare beviser fører også til en forringelse af bevisstyrken og spiller en rolle med hensyn til at overvinde vanskelighederne med at fremlægge beviser i erstatningssøgsmål. Hvis der er et typisk forløb, hvor erfaringen tyder på en specifik årsagsforbindelse eller fejl, anses disse forhold for at være bevist baseret på tilstedeværelsen af umiddelbare beviser, selv i individuelle sager.

2 Bevisoptagelse

2.1 Kræver bevisoptagelse altid, at en part skal anmode herom, eller kan dommeren i visse tilfælde også optage bevis af egen drift?

Retten kan optage bevis af egen drift eller efter anmodning fra en af parterne. I sager, der udelukkende har karakter af efterforskning (hvor retten er forpligtet til af egen drift at fastslå de afgørende omstændigheder i sagen), er der ikke behov for en anmodning fra parterne. I almindelige retssager i henhold til den østrigske retsplejelov kan dommere af egen drift optage ethvert bevis, der forventes at klarlægge de faktiske omstændigheder (§ 183 i den civile retsplejelov). Dommeren kan pålægge parterne at fremlægge dokumenter, kræve, at der foretages en kontrol på stedet, eller bestemme, at der skal foretages en undersøgelse i form af udtalelser fra sagkyndige eller en afhøring af parterne. Der kan dog kun fremlægges dokumentation, hvis mindst en af parterne har henvist til den. Dokumenter må ikke accepteres som bevis, og vidner må ikke afhøres, hvis begge parter modsætter sig dette. I alle andre tilfælde optages beviser efter anmodning om bevisoptagelse fra en af parterne.

2.2 Hvad sker der efterfølgende, hvis dommeren imødekommer en anmodning fra en af parterne om bevisoptagelse?

I princippet optages beviser under den mundtlige forhandling. På det "forberedende" møde (§ 258 i den civile retsplejelov) udarbejder retten og parterne og/eller deres repræsentanter i fællesskab en tidsplan for bevisoptagelsen. Om nødvendigt kan der dog til enhver tid finde en yderligere drøftelse sted om sagens forløb. Efter bevisoptagelsen drøftes resultatet med parterne (§ 278 i den civile retsplejelov). Bevisoptagelsen skal i princippet foretages direkte af dommeren, som træffer afgørelse i sagen. I de tilfælde, der udtrykkeligt er omfattet af loven, kan der også optages beviser under proceduren for gensidig retshjælp. Parterne skal indkaldes til bevisoptagelsen. De har forskellige rettigheder, f.eks. retten til at stille spørgsmål til vidner eller sagkyndige. Der optages i princippet altid beviser, også selv om indkaldte parter ikke er mødt op.

2.3 I hvilke tilfælde kan en anmodning fra en af parterne om bevisoptagelse afvises af retten?

En anmodning fra en part om bevisoptagelse skal afvises, hvis retten finder det irrelevant (§ 275, stk. 1, i den civile retsplejelov), eller hvis den indgives med det formål at forsinke sagen (§ 178, stk. 2, § 179 og § 275, stk. 2, i den civile retsplejelov). Det er også muligt at fastsætte en frist for bevisoptagelse, som sandsynligvis vil forsinke sagen (§ 279, stk. 1, i retsplejeloven). Når denne er udløbet, kan anmodningen om bevisoptagelse afvises. Den kan også afvises, hvis den er unødvendig, fordi retten allerede er overbevist, eller hvis det ikke er nødvendigt at bevise den faktiske omstændighed, eller bevisoptagelsen er forbudt. Hvis bevisoptagelsen medfører omkostninger (f.eks. til sagkyndige), skal der generelt indhentes et forskud fra den anmodende part. Hvis dette ikke er gjort inden for fristen, kan beviserne i princippet fremlægges på et senere tidspunkt, men kun hvis sagen ikke bliver forsinket herved.

2.4 Hvilke forskellige bevismidler findes der?

Den østrigske civile retsplejelov fastsætter fem "klassiske" bevismidler: dokumenter (§ 292-319), vidneforklaring (§ 320-350), udtalelser fra sagkyndige (§ 351-367), undersøgelse på stedet (§ 368-370) og høring af parterne (§ 371-383). I princippet kan enhver informationskilde anerkendes som bevismateriale og vil blive klassificeret som et af ovennævnte bevismidler i henhold til den form, den antager.

2.5 Hvad er procedurerne for vidneforklaringer, og adskiller de sig fra procedurerne for udtalelser fra sagkyndige? Hvad er reglerne for afgivelse af skriftlig forklaring og fremlæggelse af sagkyndiges rapporter/udtalelser?

Vidner afhøres individuelt uden tilstedeværelse af vidner, der skal afhøres efterfølgende. Dette forhindrer dem i at påvirke hinandens vidneforklaring. Hvis vidneforklaringer er selvmodsigende, kan de afhøres samtidigt. Afhøringen af vidner indledes med en generel afhøring for at fastslå, om de af en eller anden grund er udelukket fra at afgive vidneforklaring, har ret til ikke at udtale sig, eller om der er forhold, der forhindrer dem i at aflægge ed. Når et vidne er blevet advaret om at fortælle sandheden og er blevet underrettet om de strafferetlige konsekvenser af at afgive falsk vidneforklaring, begynder selve afhøringen med, at vidnet anmodes om at opgive sine personlige identifikationsoplysninger. Vidnet afhøres derefter om selve sagen. Parterne kan deltage i vidneafhøringen og efter aftale med retten stille spørgsmål til vidnerne. Dommeren kan afvise uhensigtsmæssige spørgsmål. Vidner skal i princippet afhøres direkte for den ret, der behandler sagen. På visse betingelser er det imidlertid muligt at afhøre vidner via gensidig retshjælp (§ 328 i den civile retsplejelov).

Sagkyndige vidner anses for at "bistå" retten. Mens vidner afgiver forklaring om faktiske omstændigheder, giver sagkyndige vidner viden, som dommeren ikke kan være i besiddelse af. Udtalelser fra sagkyndige skal i princippet optages direkte for den ret, der behandler sagen. Dommeren kan også indkalde et sagkyndigt vidne af egen drift uden begrænsninger. Sagkyndige vidner skal fremlægge deres konklusioner og en rapport. Sagkyndige vidner skal afgive en mundtlig rapport under den mundtlige høring. Skriftlige rapporter skal forklares af de sagkyndige vidner under den mundtlige afhøring, hvis en af parterne anmoder herom. Konklusionerne og rapporten skal dokumenteres. Private rapporter betragtes ikke som sagkyndige i henhold til den civile retsplejelov. De har status af et privat dokument.

Dokumentation fremlægges i princippet af den, der leverer den. De relevante dele af dokumenterne skal være specifikt angivet eller fremhævet. Dokumenter skal forelægges retten på en klar og velordnet måde og i princippet i form af kopier. Retten kan dog på begæring af modparten eller af egen drift bestemme, at der skal indgives originaleksemplarer. Dokumenter, som et officielt organ er i besiddelse af, eller som opbevares af en notar, kan under visse omstændigheder også indhentes af retten efter anmodning eller af egen drift, f.eks. hvis den part, der ønsker at fremlægge dokumenterne, ikke er i stand til at fremskaffe dem. Hvis et dokument er i modpartens eller tredjemands besiddelse, kan retten under visse omstændigheder pålægge besidderen af dokumentet at fremlægge det. Med hensyn til dokumenters beviskraft henvises til spørgsmål 2.6.

2.6 Har visse procedurer for bevisførelse større vægt end andre?

Princippet om "fri bevisbedømmelse" finder anvendelse (§ 272 i den civile retsplejelov). Vurderingen af bevismaterialet er dommerens undersøgelse af bevisresultaterne. I forbindelse med denne vurdering er dommerne ikke bundet af lovbestemmelser om bevismidler, men skal i overensstemmelse med deres personlige overbevisning afgøre, om beviserne er tilstrækkelige eller ej. Der er ikke noget hierarki for bevismidler. Skriftlige beviser betragtes som dokumentbeviser, medmindre der er tale om en rapport fra en sagkyndig. Offentlige dokumenter, der er udstedt i Østrig, formodes at være ægte, dvs. det antages, at de rent faktisk er udstedt af den angivne udsteder. De udgør også et fuldstændigt bevis for, at indholdet er korrekt. Så længe de er underskrevet, accepteres private dokumenter også fuldt ud som bevis for, at de erklæringer, de indeholder, er afgivet af den person, der har underskrevet dem. Deres nøjagtighed er altid underlagt den frie bevisbedømmelse.

2.7 Er visse procedurer for bevisførelse obligatoriske, når bestemte forhold skal bevises?

Den østrigske civile retsplejelov kræver ikke, at der i bestemte sager anvendes bestemte former for bevismateriale. Kravets størrelse har ingen indflydelse på valget af bevismidler.

2.8 Er vidner ved lov forpligtet til at afgive forklaring?

Vidner er forpligtet til at give møde i retten, afgive vidneforklaring og efter anmodning aflægge ed. Hvis et behørigt indkaldt vidne uden tilstrækkelig grund undlader at deltage i et retsmøde, skal retten først pålægge en administrativ bøde og, hvis vidnet heller ikke møder op anden gang, træffe afgørelse om, at vidnet skal bringes til retsmødet med magt. Hvis et vidne nægter at afgive forklaring uden at give nogen begrundelse eller giver en utilstrækkelig begrundelse for ikke at afgive forklaring, kan det blive tvunget til at afgive forklaring. Falsk

vidneforklaring for retten vil føre til en straffesag.

2.9 I hvilke tilfælde kan de nægte at afgive forklaring?

Hvis der er grund til at nægte at afgive forklaring (§ 321 i den civile retsplejelov), har vidnet ret til at afvise at besvare et spørgsmål eller individuelle spørgsmål. Det er ikke muligt fuldstændigt at nægte at afgive forklaring. Sådanne grunde er skandale eller en risiko for at blive retsforfulgt for vidnet eller en person, der er tæt på vedkommende, en direkte økonomisk ulempe for de samme personer, en statsanerkendt forpligtelse til ikke at udtale sig, advokaters forpligtelser, retten for et lovbestemt repræsentationsorgan eller en faglig sammenslutning, der kan indgå kollektive overenskomster, til ikke at udtale sig om spørgsmål vedrørende arbejde og social sikring, potentiel videregivelse af kunstneriske eller forretningsmæssige hemmeligheder og brug af en stemmeret, der er erklæret hemmelig ved lov. Retten skal underrette vidner om disse grunde, inden de afhøres. Vidner, der ønsker at udøve deres ret til ikke at udtale sig, skal angive deres begrundelse.

2.10 Kan en person, der nægter at afgive forklaring, straffes eller tvinges til at afgive forklaring?

Retten skal afgøre, om et vidnes nægtelse af at afgive forklaring er lovlig. Vidner, der nægter at afgive forklaring uden at give nogen begrundelse, eller som anfører grunde, som retten finder uberettigede, kan tvinges til at afgive forklaring (§ 354 i lov om tvangsfuldbyrdelse - *Exekutionsordnung*). Til dette formål anvendes bøder eller i begrænset omfang fængsling. Et sådant vidne er også ansvarligt over for parterne for enhver skade, der forvoldes som følge af en uberettiget nægtelse af at afgive forklaring.

2.11 Er visse personer fritaget for at afgive vidneforklaring?

Der kan ikke indhentes beviser fra personer, der ikke var eller ikke er i stand til at vidne eller er ude af stand til at vidne om de faktiske omstændigheder, der skal bevises, eller til at formidle, hvad de har været vidne til. De anses for at have en "absolut" fysisk manglende evne til at afgive vidneforklaring (§ 320, nr. 1, i den civile retsplejelov). Hvis der er tale om mindreårige eller psykisk syge, skal retten i hvert enkelt tilfælde afgøre, om de er ude af stand til at afgive forklaring. Hvis den person, der skal afhøres, er mindreårig, kan retten efter en anmodning eller af egen drift give afkald på hele eller en del af sin afhøring, hvis afhøringen ville skade den mindreåriges velbefindende under hensyntagen til dennes mentale modenhed, genstanden for afhøringen og hans eller hendes forhold til parterne (§ 289b, stk. 1, i den civile retsplejelov). Dette gælder også i sager, som henhører under den frivillige retspleje (§ 35 i lov om frivillig retspleje (*Außerstreitgesetz*)). Der er også tre tilfælde af "relativ" manglende evne til at afgive vidneforklaring (§ 320, nr. 2-4, i den civile retsplejelov): kirkelige embedsmænd med hensyn til oplysninger, som de modtager i forbindelse med skriftemål, eller som på anden måde er omfattet af tavshedspligt som følge af deres stilling, statslige embedsmænd med hensyn til fortrolige oplysninger i forbindelse med deres hverv (medmindre der gøres undtagelse) og mæglere i forbindelse med oplysninger, som de har fået overdraget eller på anden måde indhentet under mæglingen.

2.12 Hvad er dommerens og parternes rolle ved afhøring af vidner? Under hvilke omstændigheder kan et vidne afhøres ved brug af videomøde og andre tekniske hjælpemidler?

Retten skal stille passende spørgsmål til vidnerne om de faktiske omstændigheder, der skal bevises ved deres vidneforklaring, og om de omstændigheder, hvorunder de fik kendskab til dem. Parterne kan deltage i afhøringen af vidner og efter aftale med retten stille dem spørgsmål for at afklare eller supplere deres vidneforklaring. Dommeren kan afvise uhensigtsmæssige spørgsmål. Vidneforklaringer skal være optegnelser over deres væsentligste indhold, eller de skal om nødvendigt optages ordret. Afhøring af vidner ved hjælp af videoteknologi er i princippet mulig og bør anvendes i stedet for afhøring i forbindelse med behandlingen af anmodninger om gensidig retshjælp af procesøkonomiske årsager. Alle domstole har været udstyret med videokonferencefaciliteter siden 2011.

Hvis genstanden for den civile retssag er knyttet til en straffesag, begrænser afhøringen af de parter, der er ofre i denne straffesag som omhandlet i § 65, nr. 1, litra a), i strafferetsplejeloven (*Strafprozessordnung*), på deres anmodning parternes og deres repræsentanters deltagelse i afhøringen på en sådan måde, at de kan følge undersøgelsen ved hjælp af teknisk udstyr til transmission af tale og billeder og udøve deres ret til at stille spørgsmål uden at være til stede under afhøringen. Hvis offeret er en mindreårig, skal en passende sagkyndig foretage afhøringen i forbindelse med straffesagen (strafferetsplejelovens § 289a, stk. 1). Retten kan efter anmodning afhøre en person på den måde, der er beskrevet i stk. 1, hvis den person, der skal afhøres, i lyset af de pågældende beviser eller personlig involvering ikke med rimelighed kan forventes at afgive en forklaring

under tilstedeværelse af sagens parter og deres repræsentanter (§ 289a, stk. 2, i den civile retsplejelov). Retten kan efter anmodning eller ex officio lade afhøringen finde sted på den måde, der er beskrevet i § 289a, stk. 1, i den civile retsplejelov, og om nødvendigt af en egnet sagkyndig, selv om den mindreåriges velbefindende ikke ville blive bragt i fare som følge af selve afhøringen, men hvis det ville påvirke den mindreåriges velbefindende under hensyntagen til dennes mentale modenhed, genstanden for afhøringen og den mindreåriges forhold til sagens parter at gennemføre afhøringen i nærværelse af parterne eller deres repræsentanter (§ 289b, stk. 2, i den civile retsplejelov). Artikel 289a og 289b i den civile retsplejelov finder også anvendelse på fremgangsmåder henhørende under den frivillige retspleje (§ 35 i loven om den frivillige retspleje).

3 Vurdering af beviset

3.1 Kan retten tage hensyn til beviser, som en part har tilvejebragt på ulovlig vis?

Der er i princippet ikke fastsat forbud mod anvendelse af bevismateriale i Østrigs civile retsplejelove. Ifølge retspraksis afvises et generelt forbud mod anvendelse af ulovligt tilvejebragte beviser. Spørgsmålet om, hvorvidt beviser kan antages, bør snarere afgøres i hver enkelt sag. Ulovligt indhentede lydoptagelser kan i princippet anvendes i en civil retssag, f.eks. hvis den part, der fremlægger beviser, kan bevise, at vedkommendes krav ikke kunne håndhæves uden en sådan optagelse, og at det krav, den pågældende forfølger, og de subjektive interesser forbundet hermed vejer tungere end den skade, der er forvoldt modpartens privatliv i forbindelse med erhvervelsen af beviserne.

3.2 Tillægges en parts egen forklaring værdi som bevismiddel?

Afhøringen af parterne udgør også et bevis. Lige som det er tilfældet for vidner, har parterne også pligt til at være til stede, afgive vidneforklaring og aflægge ed. Parterne kan dog i princippet ikke tvinges til at møde op, afgive vidneforklaring eller aflægge ed i retten. Parterne i ægteskabssager kan f.eks. tvinges til at give møde, men ikke til at afgive forklaring eller aflægge ed. En parts uberettigede undladelse af at give møde i sagen eller afgive forklaring i retten skal afgøres af retten under hensyntagen til alle omstændigheder. En parts undladelse af at fortælle sandheden (i modsætning til vidner) er ikke en strafbar handling, medmindre der afgives en falsk erklæring under ed. Dommerne kan af egen drift træffe afgørelse om afhøring af parterne.

4 Har denne medlemsstat i overensstemmelse med artikel 2, stk. 1, i forordningen om bevisoptagelse angivet andre myndigheder, der har kompetence til at optage bevis i forbindelse med retssager på det civil- og handelsretlige område inden for rammerne af forordningen? I bekræftende fald, i hvilke sager kan de så optage bevis? Kan de kun begære bevisoptagelse, eller kan de også bidrage til bevisoptagelsen på grundlag af en begæring fra en anden medlemsstat? Se også meddelelser afgivet i henhold til artikel 2, stk. 1, i forordningen om bevisoptagelse

I henhold til østrigsk national ret har ingen andre myndigheder end domstole kompetence til at optage bevismateriale på tværs af grænserne i henhold til forordningens artikel 2, stk. 1.

■ Sidste opdatering: 05/01/2026

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.